

ALKMAAR, 21. JULI 1636

Hun dasket vekk flua og så med rynkede bryn på den tomme fjelen. Brødet hun hadde bakt i går, var forsvunnet, og hun visste nøyaktig hvor det var havnet: i magen på fyllebøttene som kom hit for å drikke opp den usle lønnen sin.

Hun strøk de klamme hendene over forkleet, løsnet båndet under haken og ga flua, som nå satt på vindusluken, en dask med hetten. Det blågrønne beistet deiset ned og landet på kjøkkenbenken med bena grafsende formålsløst i luften. Hun grep morteren med begge hender, bet tennene sammen og lot den falle hardt ned. Så la hun fra seg det tunge redskapet, tørket svetten av pannen og gikk ut av kjøkkenet, i håp om at det skulle være litt igjen av brødet i skjenkestuen.

Hun åpnet døren. Stanken bølget mot henne og hun trakk seg så brått tilbake at ryggen traff dørkarmen. Hun stirret på kroppen som lå foran skapet, strakte armen bakover og klamret seg fast.

«Herr Winckel?»

Nølede slapp hun taket og gikk inn i rommet. Da hun sto ved siden av ham, slo hun en hånd for munnen og la den andre på magen. Stanken av urin blandet med den metalliske lukten av blod, trengte inn i neseborene. Hun pustet dypt for å undertrykke brekningene. Krampetrekingen i magen var så sterk at oppkastet dryppet langs fingrene og rant ut gjennom nesen. Hun snudde seg bort fra ham, la hendene på knærne og gispet etter luft. Krampen ga seg.

Med hjørnene på forkleet tørket hun slimet av munnen. Langsomt snudde hun seg mot ham. Hun spisset munnen, pustet ut og kastet et skråblikk ned.

Det høyre øyet hans hang halvveis ut av øyenhulen og stirret tilbake. Venstre side av skallen var slått så hardt inn at det nesten ikke var noe igjen av den. Et gapende hull. Blod, bensplinter og hjernemasse hadde blandet seg til rosa gørr på gulvet. Fuktigheten var blitt sugd inn i de porøse fugene mellom flisene.

Da hun bøyde seg frem, lettet fluene i flokk og sirklet rundt hodet hennes. Hun sank ned på kne og strakte nølende hendene mot ham, men trakk dem øyeblikkelig til seg. En bunke papir var blitt rullet sammen til et kremmerhus og kjørt inn i munnen på ham med slik kraft at munnvikene hadde revnet. Det motbydelige gliset på ansiktet hans gjorde henne kvalm igjen. Hun lot blikket gli nedover. Den istykkerrevne skjorten lå i folder langs den kolossale magen, som strittet stolt og nesten skamløst. Mens hun lette etter et fast holdepunkt, fulgte hun den kastanjebrune hårlinjen på magen, helt til bukselinningen. Rundt lysken var det svarte stoffet en anelse mørkere. Skamfull slo hun blikket ned.

Da hun så opp igjen, hadde solen funnet ham. Strålene skinte gjennom de åpne lukene i hjørnevinduet og blinket i sølvspennen på den høyre sko.

«Å Gud, herr Winckel,» hvisket hun, «hva har de gjort med Dem?»

Hun nesten snublet ut av rommet.

Fluene holdt et svare leven i morgenstillheten.

1

Han rettet seg stønnende opp, tente leselampen og kikket på klokken. Hva slags gærning kom på besøk klokken fire om natten? Han lot seg falle tilbake og stirret i taket. Hvert ornament, hver sprekk og ujevnhet var kjent for ham. De siste ukene hadde han ikke lukket et øye. Og nå dette. Grublingen kom ikke til å løse noe, det visste han. Han visste også at søvnløsheten gjorde at alt virket større og nesten enda mer ugjenkallelig. Men han fikk det ikke ut av hodet. Det gikk rundt og rundt, som en betongblander full av problemer som ikke ville bli til en oversiktlig helhet. Han ble gal av det.

Den stadige ringingen på dørklokken ble nå avløst av dunking.
«I'm coming, I'm coming.»

Han svingte bena ut over sengekanten, lette etter tøflene med føttene og stakk dem inn. Han støttet seg på madrassen, skjøv seg opp og grep slåbroken. Da han møysommelig hadde fått den på, gikk han til vinduet og trakk gardinen til side. Han gispet.

Det var som om vindusglasset var sandblåst. Han kunne ikke se en hånd for seg. Anspent kikket han ut. Bare konturene av gjerdet og hekken rundt den private hagen som hørte til husrekken hans i Cadogan Gardens, var synlig. Cadogan Hotel på den andre siden av gaten, som vanligvis var et lysende landemerke, var forsvunnet. Sloane Street, som han alltid kunne få et glimt av herfra, var også borte, oppslukt av londontåken.

Han strakte hals så langt frem han kunne komme. Da han trykket kinnet mot det kalde vinduet, gikk det et grøss gjennom ham. Han kikket ned. De to små søylene som prydet inngangen til 1700-tallshuset hans, glinset i det svake lyset fra gatelyktene.

Vanligvis kunne man se noe herfra, om det så bare var et glimt av vedkommende som sto under overbygningen og ventet på at noen skulle åpne. Men ikke nå. Overhodet ingenting. For n-te gang forbannet han bystyret i London, som i hans øyne ikke hadde gjort noe med gatebelysningen siden den industrielle revolusjon.

«De dumme tedrankerne tror vel at vi fremdeles lever på Dickens' tid.»

Han tørket dampen fra pusten av ruten. Bankingen og ringingen var konstant og forekom ham stadig mer gjennomtrengende og skarp. Den tunge gardinen skrapte mot ryggen og bakhodet. Han dro det tykke stoffet til side og trakk for gardinen igjen med et irritert rykk. Et øyeblikk ble det stille, som om den som sto der nede hadde hørt ringlingen av gardinringene mot kopperstangen. Etter et par sekunder begynte det på nytt.

Han sukket og gikk mot soveromsdøren. På terskelen strammet han beltet på slåbroken litt. Hånden gled langs veggen og skjøv opp bryteren. Et øyeblikk ble han blendet av gjenskinnet fra lysekronen i de hvite flisene i hallen nedenunder. Han gikk bort til trappen. Det hadde holdt opp. Dødsstille. Et øyeblikk la han hodet på skakke, som en hund som hørte en lyd den ikke kunne identifisere. Ingenting. Han bannet innvendig. I samme øyeblikk som han ville gå tilbake, banket det på døren igjen.

«Herr Schoeller, er De der? Herr Schoeller?» lød det dempet.

Nølende gikk han et par trinn ned.

«Hvem er det?»

«Politiet. Åpne, er De snill. Det gjelder Deres nevø.»

«Alec?»

Med skjelvende hånd grep han om gelenderet. Han gikk ned så fort de stive bena kunne bære ham. Foten gled på det nederste trinnet. Han veivet med armene i luften og bannet. Så fikk han balansen igjen, skyndte seg til bordet midt i hallen og grep nøkkelknippet. Bankingen begynte igjen.

«Jeg kommer, bare vent litt,» ropte han andpusten, mens han

åpnet det lille skapet ved inngangsdøren. Han slo alarmkoden, og stilte seg på tå. Gjennom det lille vinduet kunne han se ut. Lyset fra hallen skinte beroligende på metallskiltet på politihjelmen. Han stakk nøkkelen i låsen og åpnet døren.

tiden

2

Alec våknet brått av ringetonen. Han lette over gulvet i retning det blå lyset. Han så på den lille skjermen, rett i ansiktet på Frank som smilte mot ham fra Markusplassen. Armene var utstrakt og han ga nesten etter under vekten av alle duene. Klokken var halv seks.

«Frank? ... Hallo?»

Med et dunk falt telefonen i den andre enden på gulvet, fulgt av en skrapende lyd. Han trykket apparatet tettere mot øret. I bakgrunnen kunne han høre noen puste tungt. Det plutselige smerteskricket lød så nær og så høyt og umenneskelig at han nesten mistet telefonen. Han spratt opp, klemte telefonen mellom øret og skulderen og grep etter klærne.

«Hallo, Frank? Er det deg? Hører du meg?»

«Du må komme ... hjem.»

Han snakket så lavt at Alec nesten ikke kjente igjen stemmen. En jamring steg til et skrik av smerte.

«Hva er det? Er du syk? Må jeg ringe etter sykebil?»

«Nei!» lød det plutselig og sterkt, fulgt av en uforståelig hvisking.

«Hva? Hva sier du?»

«Komme.» Stemmen steg litt mot slutten av ordet, som hos et barn som bare kan noen få ord.

«Jeg kommer, ikke legg på, hører du, ikke legg på!»

Alec tok på seg skoene og løp ut av rommet. I forbifarten rev han med seg skinnjakken fra rekkverket. Han dundret ned trappen og åpnet hoveddøren.

Tåken falt over ham som et slør og virvlet rundt føttene hans.

Han kunne bare så vidt skjelne oversiden av gaten. De viktorianske lanternene langs bredden av Themsens ga fra seg et spøkelsesaktig lys. Smogen dempet alle lyder, men forsterket byluftene og følelsen av at noe var galt. Han kjente hjertet banke i halsen og satte telefonen mot øret.

«Er du der?»

Han hørte en lav pesing.

«Hold ut, Frank, jeg setter meg i bilen nå. Jeg er der om fem minutter.»

De tomme gatene ga angsten altfor stor plass. Herregud, hva var hendt? Hvorfor måtte han ikke ringe etter sykebil?

Han trykket inn gasspedalen og bilen skjøt fremover. På alle de årene onkelen hadde tatt seg av ham, hadde dette aldri forkommet. Panikken kom ikke bare av frykt for at Frank var kommet ut for noe forferdelig, men også av det faktum at han nå plutselig var ansvarlig for ham, noe han nå ble konfrontert med for første gang i livet. Det var aldri noe i veien med Frank. Han selv var alltid den som var blitt vekket av Franks telefoner når han sto og malte, full som en alke. Han forestilte seg da at samtalen skulle være den avledningen han trengte, slik at han kunne bli inspirert til det ultimate kunstverket han håpet å skape. Det hadde vært et eget forhold, helt fra det øyeblikket da han som syvåring sto på flyplassen og den vilt fremmede mannen som ventet på ham hadde tatt ham i armene sine. Denne betingelsesløse kjærligheten hadde han misbrukt i mange år. Frank godtok alt. I den perioden da han holdt på å gå til grunne av sin utsvevende livsførsel, hadde Frank tatt seg av ham. Uten bebreidelser, full av forståelse.

Det blinkende oransje lyset fra trafikklysene var som fyrlykter i nattetåken. Han suste gjennom Kings Road, unngikk en gruppe fulle turister, krysset Sloane Square og kjørte inn i Sloane Street uten å sette ned farten. Han svingte til venstre og stanset med skrikende brems foran inngangsdøren til Cadogan Place 83. Han slengte opp døren og tok de fire trinnene fra porten i ett sprang. Idet han ville stikke nøkkelen i låsen, ga døren etter.

Han gikk inn i den mørke hallen. I halvmørket var det som om mennene og kvinnene som var avbildet på 1700-tallsportrettene, stirret overlegent og bebreidende på ham.

«Frank?»

Stemmen lød unormalt høy og gjallet gjennom rommet. Det forble stille. Av alle dørene som førte ut fra hallen var det bare døren til arbeidsværelset som sto åpen. Lyset derfra dannet en trekant på gulvflisene. Med lange skritt gikk han bort og skjøv døren opp. Så ble han stående som naglet til gulvet.

Frank lå foran peisen. De små, sterkt blå øynene så rett på ham og slapp ham ikke et øyeblikk. Alec skyndte seg bort til ham, og Frank beveget leppene. Han hadde klart å trekke av tapen som hadde sittet over munnen, og den hang fremdeles på kinnet hans. Fingrene klemte om telefonen. Han åpnet hånden. Telefonen gled over parketten og etterlot et blodspor.

Alec falt på kne. Forsiktig trakk han løs tapen og lot blikket gli over ham. Franks pyjamasjakke var revet i stykker. På overkroppen var det store kutt. Brystkasse og mage var røde av blod. Venstre arm holdt han fast trykket mot underkroppen. Knoklene hvitnet av kraftanstrengelse mens han klemte boken inntil seg. Da Alec grep hånden hans, skrek Frank til. Alec så blodet som rant fra de negleløse fingertuppene.

«Herregud, hvem har gjort dette?»

Frank beveget langsomt hodet fra side til side. En grøsning gikk gjennom kroppen. Blikket var fullt av håpløshet.

«Alt, alt blir ødelagt. De ...»

«Hysj. Vent litt.»

Alec bøyde seg til siden, fikk tak i en pute og skjøv den inn under hodet til Frank. Da han trakk til seg hånden, var den rød av blod. Forsiktig snudde han Franks hode mot seg. I tinningen var det et gapende sår. Det dannet en perfekt sirkel, som om noen hadde satt en stav mot den og slått så hardt at skallen var blitt trykket inn. Alec tok seg sammen og svelget følelsene som vellet opp.

«Jeg ringer etter sykebil.»

Frank ristet langsomt på hodet: «Nei ... se her.»

Langsomt og med en enorm kraftanstrengelse lot Frank hånden gli inn under bokpermen. Alec løftet permen forsiktig. Hånden til Frank lå flatt på det gulnede papiret. Han gjorde en sommerfugl-lignende bevegelse med fingrene.

«Alt ordner seg, bare gi den til meg.»

«Nei, se.»

Franks hånd gled ned fra boksiden. Alec så på tegningen som kom til syne. Blomsten var hvit med rødflammede kronblader, like røde som de blodige fingeravtrykkene Frank etterlot seg på siden. Stilken bøyd seg under vekten av tulipanen i full blomst, som om den ikke maktet å bære sin egen skjønnhet.

«Jeg har sett det. Slipp nå,» sa Alec lavt mens han forsiktig trakk boken ut av Franks hender og la den ved siden av seg. Så bøyd han seg over onkelen. Pusten hans var overflatisk. Øynene var glassaktige. Det gikk en skjelving gjennom Franks kropp da han løftet hodet og pekte på boken med en dirrende finger.

«Tulipa, tul ...»

Hånden falt tungt ned. Med et stønn lot han hodet synke bakover. Han så inntrengende på Alec, trakk pusten dypt og sa: «Boken, du må ta den med deg. Ikke politi.»

Øyelokkene gled langsomt igjen.

«Frank?»

Alec merket hvordan livet sivet ut av ham, kunne nesten se det gli ut langs konturene av kroppen, for hver muskel som slapp taket. Han grep ham hardt i skulderen og ristet ham.

«Hører du meg?» skrek han. «Vær så snill, Frank, ikke gå fra meg.»

Bannende grep han mobilen og tastet alarmnummeret.

Han fikk nesten ikke frem ordene. «Hjelp, vær så snill, hjelp meg, onkelen min. Han er hardt skadd. Cadogan Place 83. Skynd dere!»

Han kastet fra seg telefonen. Tårene strømmet nedover kinnene og han slo hendene for ansiktet. Da Frank grep tak i underarmen hans, så han opp.

«Jeg er så lei for det,» hvisket Alec. «For alt.»

«Forsiktig ... farlig. Jeg er glad i deg ...»

Smerten i Franks øyne gled vekk. Ansiktet slappet av. Han så fremdeles på Alec, men nå var øynene matte og livløse.

Alec prøvde av alle krefter å bevare selvkontrollen. Hva hadde Frank sagt? Noe om boken? Hva måtte skje med den? Den måtte bort, ikke noe politi, sånn var det.

Han tok boken, løp ut og dukket inn i bilen. I blinde trakk han i håndtaket, og panseret på Porschen spratt opp. I samme øyeblikk som han la boken nedi, hørte han sirenene i det fjerne. De lød enda nærmere da han lot panseret falle på plass. Han stormet inn igjen og knelte ned ved siden av Frank.

tiden